

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертацію Андросенка Артема Олександровича
«Розвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів трудового
навчання і технологій в умовах магістерської підготовки»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки**

Обрана А. О. Андросенком тема дисертації є суспільно значущою, актуальною, спрямованою на забезпечення ефективності професійної діяльності майбутніх учителів трудового навчання і технологій, їх конкурентоспроможності в сучасних умовах суспільного життя, і на зміцнення освітнього потенціалу нашої країни загалом.

Аналіз рецензованої наукової роботи засвідчив досить вичерпне висвітлення досліджуваної проблеми, коректне формулювання наукового апарату.

Мету дисертації сформульовано комплексно. Вона полягає у виявленні, науковому обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів трудового навчання і технологій в умовах магістерської підготовки.

Задля виконання завдань дослідницького пошуку дисертант використав оптимальний комплекс методів наукового пізнання – теоретичні, емпіричні, статистичні.

У роботі представлено результати на всіх рівнях наукової новизни, що отримані під час дослідження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується широким оглядом науково-педагогічних праць вітчизняних і зарубіжних дослідників (435 джерел, 29 з яких іноземною мовою).

Структура дисертації відзначається логічністю та методологічною обґрунтованістю. Роботу написано та оформлено відповідно до встановлених нормативних вимог. Виклад матеріалу, аналіз проміжних і підсумкових результатів дослідження, наукових положень і висновків здійснено на належному теоретичному та методологічному рівнях.

Зміст дисертації характеризується завершеністю, цілісністю та аргументованістю викладених фактів. Поняттєво-категоріальний апарат є логічно структурованим.

Достовірність здобутих результатів забезпечується чітким методологічним і теоретичним обґрунтуванням початкових положень, застосуванням методів, що відповідають меті й завданням дослідження, репрезентативністю вибірки в педагогічному експерименті, а також комплексним кількісним і якісним аналізом емпіричних та експериментальних даних із використанням методів математичної статистики.

Висновки чітко відображають виконання поставлених завдань, відзначаються логічністю, методологічною обґрунтованістю та переконливістю.

Окремої уваги заслуговує широка апробація здобутих результатів. За матеріалами дисертації опубліковано 41 наукову працю (з них 36 одноосібні): 2 статті в міжнародних періодичних виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science; 5 статей у наукових фахових виданнях України з педагогічних наук (категорія «Б»); 1 навчально-методичний посібник; 1 розділ колективної монографії; 30 публікацій у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій; 2 публікації, що додатково відображають результати дослідження. Публікації А. О. Андросенка повністю охоплюють основні положення дисертації.

За результатами перевірки тексту на унікальність за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism та аналізу матеріалів дисертації ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації не виявлено. Використані ідеї, результати й тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело. Отже, дисертацію виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих дисертантом результатів, висловимо **певні дискусійні положення щодо змісту роботи, а також деякі побажання:**

1. Під час опису рівнів розвитку педагогічної майстерності майбутніх учителів трудового навчання і технологій (п. 1.3. дисертації) простежується певна розбіжність із обґрунтованими показниками критеріїв оцінювання компонентів указанного феномену. На нашу думку, варто увідповіднити показники і рівні.

2. Четвертою педагогічною умовою *«застосування інноваційних технологій навчання у фаховій підготовці майбутніх учителів трудового навчання і технологій»* передбачено використання технології дистанційного навчання. Утім у процесі її опису не подано перелік програмних продуктів, рекомендованих для використання під час її реалізації в закладах вищої освіти.

3. У загальних висновках, на наш погляд, варто було б ширше представити якісні характеристики результатів дослідно-експериментальної роботи, що зробило б більш переконливою аргументацію її ефективності.

Проте висловлені дискусійні положення та окремі побажання не є принциповими і не знижують загальної позитивної оцінки наукової роботи А. О. Андросенка.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам. Дисертація Андросенка Артема Олександровича на здобуття ступеня доктора філософії є цілісною, завершеною, самостійно виконаною науково-педагогічною працею, що відображає дослідницьку діяльність здобувача з актуальної теми дослідження.

Аналіз роботи та опублікованих наукових праць дає підстави для висновку про те, що дисертація Андросенка Артема Олександровича

«Розвиток педагогічної майстерності майбутніх учителів трудового навчання і технологій в умовах магістерської підготовки», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки, за актуальністю, глибиною, рівнем узагальнення, обсягом та повнотою викладу її основних результатів відповідає вимогам пунктів 5–9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути рекомендована для розгляду на засіданні спеціалізованої вченої ради.

Рецензент:

доктор педагогічних наук,
старший викладач кафедри
української мови, літератури
та методики навчання
Глухівського НПУ ім. О. Довженка

Марина КАБИШ

